

Tomasz „Polimerek” Ganicz

Stowarzyszenie Wikimedia Polska

Co to jest Wikipedia ?

Co to jest Wikipedia?

„Wyobraź sobie świat, w którym każda osoba na planecie ma dostęp do sumy wiedzy całej ludzkości. Do tego właśnie dążymy”

Jimmy „Jimbo” Wales – założyciel Wikipedii

Wikipedia to **wolny**, wielojęzyczny, otwarty projekt encyklopedyczny prowadzony przez **Wikimedia Foundation**. Jej nazwa to kombinacja słów **wiki** i encyklopedia. Uruchomiona w styczniu 2001 r. stała się największym, najszybciej rozrastającym się i najbardziej popularnym zbiorem wiedzy dostępnym bezpłatnie przez internet.

Otwarta i wolna twórczość

Definicja Richarda Stallmana wolnego oprogramowania:

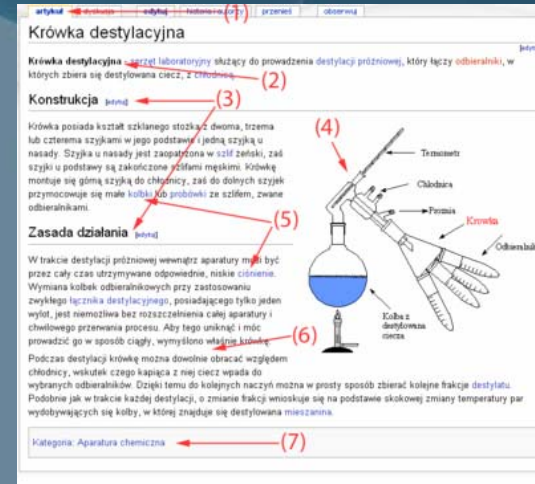
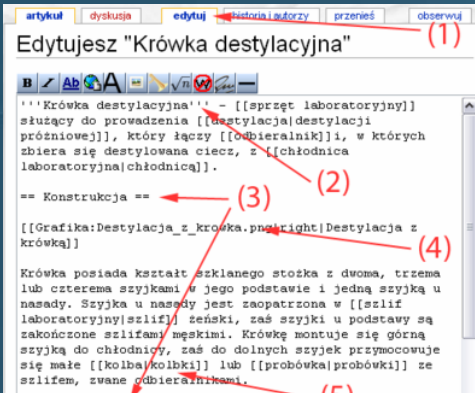
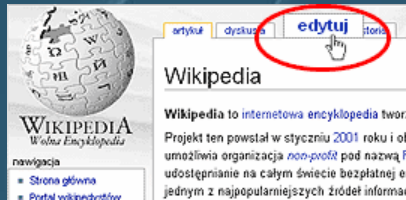
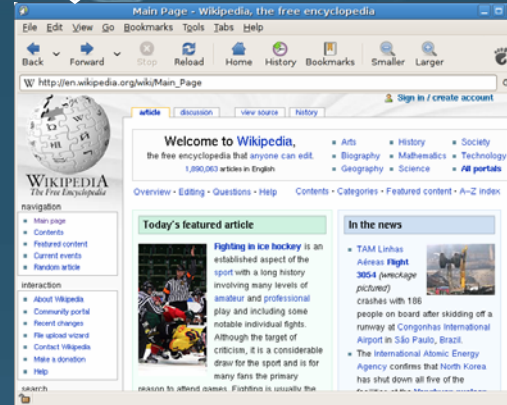
„Słowo „wolny” w naszej nazwie nie odnosi się do ceny; odnosi się do wolności. Po pierwsze, wolności do kopiowania programu i przekazywania go Twoim sąsiadom, dzięki czemu mogą oni z niego korzystać tak jak Ty. Po drugie, wolność przerabiania programu, dzięki czemu to Ty możesz kontrolować program, a nie on Ciebie.”

**GNU Free Documentation License
Creative Commons License
Design Science License
Free Creations License, Free Art Licence
Open Content License
Open Directory Project License
Open Gaming License
Open Publication License**

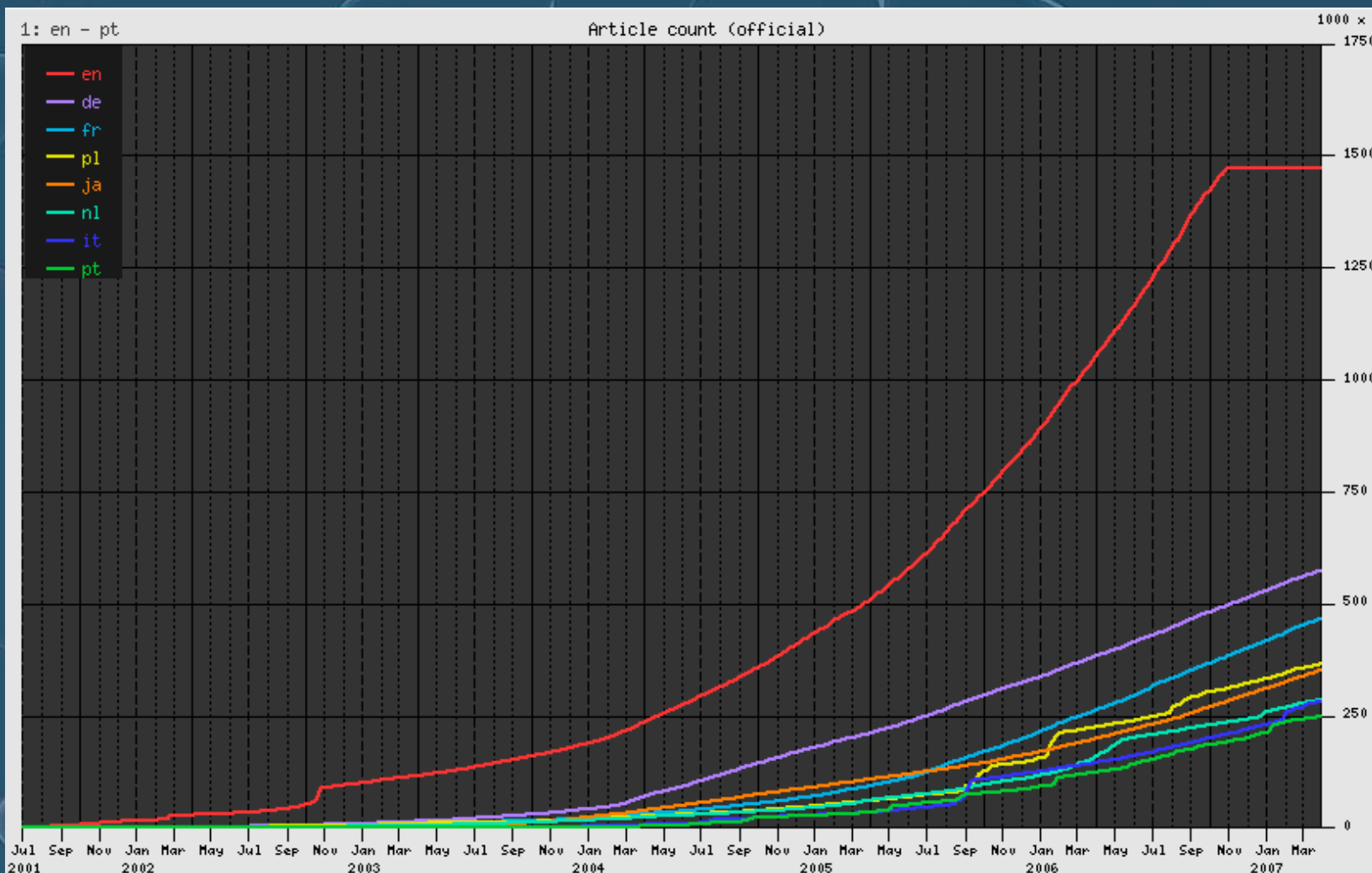

Technologia wiki

Rozwój Wikipedii

Wikipedia obecnie

- Ponad **480 000** artykułów w polskiej Wikipedii
- Ponad **2,3 miliona** artykułów w angielskiej Wikipedii
- Ponad **10 milionów** artykułów we wszystkich językach
- Ok. 2,5 mln. plików w Wikimedia Commons
- 250 wersji językowych
- 9. pod względem popularności serwis w internecie (Alexa, 26 lutego 2007)
- Polska wersja – 4. pod względem liczby artykułów
- Polska wersja – 9. najczęściej odwiedzana strona WWW, **nr. 1 w kategorii „edukacja”** ([Gemius, grudzień 2007](#))

Kontrola merytoryczna...

Historia edycji "Krówka destylacyjna"

[Zobacz rejestr](#)

(od końca | [Początek](#))

Wersja z dnia 22:43, 2 cze 2004 (edytuj) **Wersja z dnia 11:07, 20 cze 2004 (edytuj)**

Przestrzeń nazw: odwróć wybór

3 kwi 2008

Linia 1:

[[kategoria:Krówka destylacyjna]]

Linia 7:

[[Grafia:Krówka destylacyjna]]

Wkład użytkownika

Dla użytkownika [Polimerek](#) ([dyskusja](#) | [zablokuj](#) | [blokady](#) | [Rejestry operacji](#) | [Skasowany wkład użytkownika](#))

Liczba obserwowanych przez Ciebie stron: 1 225, nie licząc stron dyskusji.

Szukaj wkładu

Pokaż wkład nowych użytkowników

Adres IP lub nazwa użytkownika

Pokaż ostatnie | | | godz. , | | dni ([wszystkie](#))

Przestrzeń nazw:

Od roku (i wcześniej): Od

[Ukryj edycje botów](#) | [Ukryj moje edycje](#) | [Ukryj drobne edycje](#)

3 kwi 2008

(od końca | [od początku](#)) [Zobacz \(niezakończony\)](#)

- 14:22, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [WV](#)
- 10:04, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [Im](#)
- 01:13, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [Ta](#)
- 00:43, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [Ta](#)
- 00:39, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [Ta](#)
- 00:39, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [Ta](#)
- 00:33, 1 kwi 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [Ta](#)
- 21:06, 31 mar 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [?](#)
- 20:55, 31 mar 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [?](#)
- 20:18, 31 mar 2008 ([hist](#)) ([różn](#)) [?](#)

mb 11:59 [Percy Bysshe Shelley](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (0) ... [SieBot](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (robot poprawia: [zh:珀西·比希·雪莱](#))

mb 11:50 [Suahili](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (-11) ... [Escarbot](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (robot poprawia: [mk:Ceaxunu](#))

11:01 [Real Madryt](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (+111 397) ... [ClueBot](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (Anulowanie wersji użytkownika [83.20.92.104](#) do wersji użytkownika [Ainwolf](#). [Zgłoś nieprawidłowy rewert](#). [Wikipedysta:ClueBot](#). (3533) (Bot))

mb 10:08 [Boeing 787](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (+18) ... [JAnDbot](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (robot dodaje: [cs:Boeing 787](#))

09:57 [Wikipedia:Strony do usunięcia](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (+28) ... [Abdel](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (drobne techniczne)

m 09:46 [Dart](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (+58) ... [Agianni](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (→Polskie Strony: [?http://www.dart.slask.pl Dart na Śląsku i Zagłębiu](#))

08:56 [Wikipedia:Lista NPA](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (+129) ... [Booserr](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (→Książnica Beskidzka)

mb 08:08 [Henryk V \(cesarz rzymski\)](#) ([różn](#); [hist](#)) ... (+40) ... [VolkovBot](#) ([dyskusja](#) | [edycje](#) | [zablokuj](#)) (robot dodaje: [ro:Henric al V-lea, Împărat Roman](#))

...w oparciu o społeczność i zasady

- **Neutralny punkt widzenia**: „bezsronne prezentowanie różnych poglądów bez wskazywania, który jest słuszny”.
- Zakaz umieszczania **twórczości własnej**, t.j. opisów rozmaitych nieopublikowanych teorii, danych, hipotez, argumentów czy pomysłów, które można nazwać „twórczością literacką czy swobodną interpretacją historii”.
- Podstawowym kryterium umieszczania treści w Wikipedii jest jej **weryfikowalność**, a nie jakaś absolutna prawdziwość. Oznacza to, że publikujemy tylko taki materiał, który da się zweryfikować w oparciu o wiarygodne, opublikowane źródła.

Kto edytuje?

- **Wikipedyści**

- **Wieloletni**

- **Wykwalifikowani**

Projekty szkolne i akademickie

Wykorzystanie Wikipedii jako medium do aktywnego kształcenia poprzez pisanie lub poszerzanie artykułów.

- uczestnicy czują, że nie piszą tylko dla samego zaliczenia – coś z ich pracy zostaje dla innych
- ich praca jest od razu konfrontowana i weryfikowana przez np.: członków wikiprojektu:chemia – mogą się uczyć na poprawkach w ich hasłach i dyskutować o nich
- jeśli na zaliczenie – to tylko jako jedna z opcji – nie należy zmuszać do pisania w Wikipedii
- prowadzący powinien sam znać mechanizm Wikipedii
- zapoznać uczestników z [zasadami](#) i [zaleceniami](#) Wikipedii
- przed rozpoczęciem – zgłosić i przedyskutować program projektu z wikipedystami

Projekty siostrzane

Wikimedia Commons

- Uruchomione 7 września 2004
- Repozytorium mediów wspólne dla wszystkich projektów Wikimedia
  - Powstało w celu eliminacji dublowania zasobów między projektami – dzięki temu zdjęcie, mapa, czy inny typ zasobu są umieszczane w ramach projektu raz, a wykorzystywane wielokrotnie
- Aktualnie zawiera 2 643 000 plików – wszystkie na wolnych licencjach

<http://commons.wikimedia.org/>

Wikinews

- „Gazeta” tworzona w takim trybie jak Wikipedia z użyciem wiki i na zasadzie „każdy może edytować”
- Zawiera opracowania materiałów agencyjnych, źródłowych i własne reportaże „wikireporterów”
- Obowiązuje zasada neutralnego punktu widzenia, ale dopuszczalna jest własna twórczość reporterska
- Polska - ok. 10-20 newsów na dobę, anglojęzyczna ok. 200 newsów na dobę
- Przypadkowy i chaotyczny dobór ukazujących się tematów
- Ze względu na małą liczbę edytorów (ok. 10 stałych i 30-40 okazjonalnych) – łatwa do „zmanipulowania” (artykuły z Kancelarii Prezydenta RP)

<http://pl.wikinews.org/>

Wikimedia Foundation

- Organizacja non-profit z siedzibą w San Francisco, California, USA
- Zarządzana przez międzynarodową Radę Powierniczą (7 osób – 5 wybieranych przez edytorów projektów i 2 reprezentujących fundatorów) oraz 12 pracowników
- budżet: USD: 56 000 (2004), 283 000 (2005), 1 066 000 (2006), ok 3 000 000 (2007)
- Lokalni partnerzy Niemcy, Francja, Włochy, Polska, Serbia, Szwajcaria, Szwecja, UK, Izrael, Holandia, Dania, Tajwan, Hong-Kong, Australia, Czechy, Argentyna – głównie lokalne stowarzyszenia edytorów

Pozyskiwanie funduszy

- Drobne, indywidualne donacje przez „sitenotice” na stronach projektów
- Donacje od firm i duże indywidualne – zwykle dzięki osobistym kontaktom członków Rady Powierniczej
- Donacje łącznie w 2007: **2 112 251,73 USD**
- 2008: **Sloan Foundation: 3 000 000 USD**, Vinod and Neeru Khosla : 500 000 USD, Virgin Inc. 1 000 000 over next 3 years, etc.
- Dochody ze sprzedaży licencji na znaki towarowe projektów Wikimedia (Answer.com, Babylon, TomRider, Nokia etc.)

Szacowane wydatki 2007-2008

Area of Spending	\$'000's	Percentage
Technology	2,573	57%
Finance and Administration	699	15%
Office of the Executive Director	509	11%
Program Services	185	4%
Legal	182	4%
Board of Trustees	201	4%
Wikimania Conference	150	3%
Communications	113	2%
TOTAL:	\$4,611	100%

Wsparcie Stowarzyszenia

- Stowarzyszenie wspiera projekty szkolne i akademickie poprzez organizację warsztatów i innego rodzaju pomoc techniczną
- Przykłady: współpraca z Polskim Towarzystwem Astronomicznym i Szkołą Leśną w Białowieży

Konferencja Wikimedia Polska 2008

22-25 maja 2008, Rabka

Wikipedia Academy

18-24 września (?), Wrocław

Licencja

Copyright (2008): Tomasz Ganicz
(oprócz zdjęć i grafik wymienionych na następnym slajdzie)

Ja, twórca tej pracy, niniejszym udostępniam ją na poniższej licencji:

Udziela się zgody na kopiowanie, dystrybucję i/lub modyfikację tej grafiki na warunkach licencji [GNU Free Documentation License](#) w wersji 1.2 lub nowszej, opublikowanej przez [Free Software Foundation](#). Kopia tekstu licencji umieszczona została pod hasłem [GFDL](#). Dostępne jest również jej [polskie tłumaczenie](#).

Ja, twórca tej pracy, niniejszym udostępniam ją na poniższej licencji:

Ten plik udostępniony jest na licencji [Creative Commons Attribution ShareAlike 2.5](#).

Zdjęcia i grafiki

- Logo i nazwy Wikipedii, wszystkich innych projektów Wikimedia, oraz logo samej Fundacji a także Stowarzyszenia Wikimedia Polska są zastrzeżonymi znakami towarowymi przez Wikimedia Foundation. Wikimedia Foundation posiada też majątkowe prawa autorskie do tych grafik. Nie wolno używać tych grafik bez zgody Wikimedia Foundation.
- Majątkowe praw autorskie do logo konferencji w Rabce posiada Stowarzyszenie Wikimedia Polska. Nie wolno używać tego logo bez zgody Stowarzyszenia.
- Wszystkie zrzuty ekranowe Wikipedii zostały wykonane przez Tomasza Ganicza i udostępnione na licencji [GNU FDL 1.2](#)
- Wykres rozwoju Wikipedii jest automatycznie wygenerowany przez developerów Wikimedia na podstawie logów z serwerów i jest dostępne na zasadach [domeny publicznej](#)
- [Zdjęcie serwerów](#) przedstawia serwerownię Fundacji Wikimedia w Paryżu, pochodzi z Wikimedia Commons, jego autorem jest David Monniaux i jest ono udostępnione na licencji [CC-BY-SA 1.0](#)
- [Zdjęcie dzieci przy komputerach](#) przedstawia pracownię komputerową w Bangladeszu sfinansowaną przez USAID i na mocy prawa amerykańskiego jest ono dostępna na zasadach domeny publicznej
- [Zdjęcie tłumy wikimedian](#) to słuchacze wykładu w czasie [Wikimanii 2006](#), pochodzi z Wikimedia Commons, zostało wykonane przez Gusa Freedmana i udostępnione jest na licencji [CC-BY-SA 2.5](#)
- [Drugie zdjęcie tłumy wikimedian](#) przedstawia uczestników „[Oplatka Wikimedian 2005](#)”, pochodzi z Wikimedia Commons, zostało wykonane przez użytkownika Julo i jest udostępnione na zasadach domeny publicznej
- [Zdjęcie](#) sali wykładowej przedstawia uczestników WikiAkademii, która odbyła się we wrześniu 2006 w Zespole Szkół Leśnych w Białowieży. Zdjęcie pochodzi z Wikimedia Commons, jego autorem jest użytkownik Beentree i zostało ono udostępnione na licencji [CC-BY-SA 2.5](#)
- Zdjęcie [Richarda Stallmana](#). Źródło: Wikimedia Commons, autor: Bill Ebbesen, public domain
- Zdjęcie [Sue Gardner](#). Źródło: Wikimedia Commons, Autor: Paula Wilson, [CC-BY-SA 2.5](#)
- Zdjęcie [Erica Mullera](#): Źródło: Wikimedia Commons, Autor: Eric Muller, free copyrighted use
- Zdjęcie [Florence Nibart-Devouard](#) : Źródło: Wikimedia Commons, Autor: Florence Nibart-Devouard, public domain.
- Zdjęcie [Jimmy Wales in France](#): Źródło: Wikimedia Foundation wiki, Autor: Jimmy Wales, [GNU FDL 1.2](#).
- Zdjęcie [Friedy Briochi](#): Źródło: Wikimedia Foundation wiki, Autor: User:Senpaiottolo from Wikimedia Commons, [CC-BY-ND 2.5](#)
- Zdjęcie [Oscara van Dillen](#): Źródło: Wikimedia Commons, Autor: Eva Krause, [GNU FDL 1.2](#)
- Zdjęcie [Kat Walsh](#), Źródło: Wikimedia Commons, Autor: Gregory F. Maxwell, [GNU FDL 1.2](#) and [CC-BY-SA 1.0](#)